

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 50/05-16

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 23. marca 2005 predbežne prerokoval sťažnosť Ľudovíta Pukyho, bytom T., zastúpeného advokátom JUDr. M. M., Advokátska kancelária, B., ktorou namietal porušenie základných práv vyplývajúcich z čl. 2, čl. 13 a čl. 14 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v konaní vedenom na Úrade justičnej a kriminálnej polície Okresného riaditeľstva Policajného zboru Trebišov pod sp. zn. ČVS: ORP- 400/OVK-TV-04 a na Okresnej prokuratúre Trebišov pod sp. zn. 1 Pv 288/04, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ľudovíta Pukyho o d m i e t a pre zjavnú neopodstatnenosť.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Podaním z 31. decembra 2004, odovzdaným na poštovú prepravu 11. januára 2005, doručeným Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 13. januára 2005 označeným ako „*Sťažnosť*“ Ľudovít Puky, bytom T. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpený advokátom JUDr. M. M., Advokátska kancelária, B., namietal porušenie základných práv vyplývajúcich z čl. 2, čl. 13 a čl. 14 Dohovoru o ochrane ľudských práv

a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) v konaní vedenom na Úrade justičnej a kriminálnej polície Okresného riaditeľstva Policajného zboru Trebišov (ďalej len „vyšetrovateľ“) pod sp. zn. ČVS: ORP- 400/OVK-TV-04 a na Okresnej prokuratúre Trebišov (ďalej len „okresná prokuratúra“) pod sp. zn. 1 Pv 288/04.

Sťažovateľ požaduje vydať nález, ktorým by ústavný súd vyslovil porušenie čl. 2, čl. 13 a čl. 14 dohovoru uzneseniami vyšetrovateľa sp. zn. ČVS: ORP-400/OVK-TV-04 a okresnej prokuratúry sp. zn. 1 Pv 288/04 z 11. novembra 2004. Ďalej žiada, aby ústavný súd uvedené uznesenia zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie s tým, že zároveň zakáže pokračovať v porušovaní uvedených práv. Napokon požaduje primerané finančné zadost'učinenie vo výške 15 000 000 Sk a náhradu trov právneho zastúpenia vo výške 9 340 Sk pričom neuvádza, od koho to požaduje.

Zo sťažnosti vyplýva, že uvedenými uzneseniami vyšetrovateľa a okresnej prokuratúry bolo zastavené trestné stíhanie vo veci úmrtia R. P. (ďalej len „nebohý“), keďže podľa názoru vyšetrovateľa a okresnej prokuratúry nebolo zistené cudzie zavinenie na smrti nebohého. Sťažovateľ, ktorý je bratom nebohého, je však presvedčený, že smrť nebohého spôsobili príslušníci Policajného zboru, a to jednotky rýchleho nasadenia („kukláči“), ktorí 24. februára 2004 urobili v Trebišove policajný zákrok voči skupine Rómov. Nebohého tohto dňa dopoludnia videl sťažovateľ, ale aj niektorí ďalší svedkovia naposledy živého. Dňa 7. marca 2004 bola objavená jeho mŕtvola vo vode v blízkosti miesta policajného zákroku. Trestné stíhanie bolo zastavené bez náležitého vyšetrenia celej veci, a preto ho treba považovať za predčasné. Uznesenia vyšetrovateľa a okresnej prokuratúry o zastavení trestného stíhania sa opierajú predovšetkým o znalecký posudok Jesseniovej lekárskej fakulty v Martine, podľa ktorého telo nebohého sa nachádzalo sa vo vode maximálne šesť dní pred jeho nálezom, teda pred 7. marcom 2004. Táto skutočnosť by vylučovala usmrtenie nebohého počas policajného zákroku 24. februára 2004. Tento znalecký posudok je v rozpore s prvším znaleckým posudkom, podaným tými znalcami, ktorí vykonali pitvu nebohého. Z vykonaných dôkazov, a to z výpovede sťažovateľa vyplýva, že nebohý 24. februára 2004 asi o 10.00 h sa najedol u sťažovateľa fazuľovej polievky s cestovinou a vypráženého mäsa s kyslou kapustou. V rámci pitvy bolo konštatované, a to rozborom

obsahu žalúdka, že nebohý dve hodiny pred smrťou jedol fazuľu, cestoviny, zeleninu a mäso. Tieto dôkazy vyvolávajú závažné pochybnosti o záveroch druhého znaleckého posudku. Vyšetrovateľ ani okresný prokurátor sa s týmito skutočnosťami nevysporiadali. Ďalej nezistili a nevypočuli všetkých občanov, ktorí mali byť prítomní 24. februára 2004 spolu s nebohým pri zásahu polície. Rovnako nevypočuli ani príslušníkov jednotiek rýchleho nasadenia vykonávajúcich zásah. Postup vyšetrovania treba považovať za neúčinný, nedôkladný, nie nestranný a nie starostlivý. Tento postup porušuje čl. 2 dohovoru. Porušený bol aj čl. 13 dohovoru, lebo okresná prokuratúra sa nezaoberala účinne vyšetrovacou procedúrou vyšetrovateľa, iba potvrdila jeho závery bez vlastného komplexného preverenia materiálu. Bol porušený aj čl. 14 dohovoru, lebo úmrtie nebohého bolo dôsledkom použitia sily proti občanom inej farby pleti ako mali zasahujúci príslušníci polície. Už samotné označenie udalosti ako „*nepokoje v rómskej osade*“, resp. „*konanie Rómov*“ poukazuje na diskriminačný prístup.

Z uznesenia okresnej prokuratúry sp. zn. 1 Pv 288/04 z 11. novembra 2004 vyplýva, že sťažnosť sťažovateľa, ako aj R. R. (matky nebohého) proti uzneseniu vyšetrovateľa sp. zn. ČVS: ORP-400/OVK-TV-04 z 22. októbra 2004 o zastavení trestného stíhania bola zamietnutá ako nedôvodná. Z odôvodnenia vyplýva, že podľa názoru okresnej prokuratúry na základe vykonaného vyšetrovania nebolo preukázané, že by prípad úmrtia nebohého bol trestným činom ublíženia na zdraví podľa § 224 ods. 1 Trestného zákona, prípadne iným trestným činom. Zo znaleckého posudku podaného znaleckým ústavom je jasné, že telo nebohého sa nachádzalo vo vode cca 3 – 6 dní pred dňom jeho nálezu, teda pred 7. marcom 2004. Pretože diagnóza príčiny úmrtia, ktorou je udusenie utopením, je na základe vykonanej súdnej pitvy nespochybniteľná, k smrti nebohého došlo taktiež cca 3 – 6 dní pred dňom nálezu tela nebohého, teda pred 7. marcom 2004. Preto závery vyšetrovateľa o pravdepodobnej dobe úmrtia nebohého, ako aj o pravdepodobnom nesúvisе jeho smrti s nepokojmi Rómov z 24. februára 2004 majú oporu vo výsledkoch vykonaného vyšetrovania. Navyše, zo znaleckého posudku vyplýva, že na tele nebohého neboli zistené nijaké známky o pôsobení vonkajšieho mechanizmu alebo iného násilia, pričom podľa mienky znalcov spoluúčasť inej osoby na smrti nebohého nebola preukázaná. Miesto pobytu

nebohého v období od 24. februára 2004, keď bol videný poslednýkrát, až do času, keď sa jeho telo malo dostať do vody, sa nepodarilo zistiť.

Podľa zistenia ústavného súdu cestou Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky uznesením vyšetrovateľa sp. zn. ČVS: ORP-400/OVK-TV-04 z 11. marca 2005 bolo podľa § 160 ods. 1 Trestného poriadku opätovne začaté trestné stíhanie za trestný čin ublíženia na zdraví podľa § 224 ods. 1 Trestného zákona v súvislosti s tým, že v presne nezistenej dobe od 11.00 h 24. februára 2004 do 12.30 h 7. marca 2004 došlo k doteraz neobjasnených okolností k smrti nebohého, ktorý bol nájdený mŕtvy dňa 7. marca 2004 v čase okolo 12.30 h v odvodňovacom kanáli potoka Trnávka v blízkosti železného mosta a starého smetiska v katastri mesta Trebišov, pričom privolaný lekár MUDr. J. A. konštatoval ako predbežnú príčinu jeho smrti udusenie utopením. Trestné stíhanie je týmto uznesením začaté pre rovnaký skutok, pre ktorý sa viedlo trestné stíhanie už predtým pod rovnakou spisovou značkou, pričom uzneseniami vyšetrovateľa a okresnej prokuratúry bolo zastavené.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv lebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 2 ods. 1 dohovoru právo každého na život je chránené zákonom. Nikoho nemožno úmyselne zbaviť života, okrem výkonu súdom uloženého trestu nasledujúceho po uznaní viny za spáchanie trestného činu, pre ktorý zákon ukladá tento trest.

Podľa čl. 13 dohovoru každý, koho práva a slobody priznané týmto dohovorom boli porušené, musí mať účinné právne prostriedky nápravy pred národným orgánom, aj keď sa porušenia dopustili osoby pri plnení úradných povinností.

Podľa čl. 14 dohovoru užívanie práv a slobôd priznaných týmto dohovorom sa musí zabezpečiť bez diskriminácie založenej na akomkoľvek dôvode, ako je pohlavie, rasa, farba pleti, jazyk, náboženstvo, politické alebo iné zmýšľanie, národnostný alebo sociálny pôvod, príslušnosť k národnostnej menšine, majetok, rod alebo iné postavenie.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh je preto možné považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 27/04, I. ÚS 25/05).

Podľa názoru sťažovateľa trestné stíhanie vo veci úmrtia nebohého bolo zastavené uzneseniami vyšetrovateľa a okresnej prokuratúry predčasne, lebo neboli vyšetrené a zistené všetky rozhodujúce skutočnosti. Preto zmyslom podanej sťažnosti bolo dosiahnuť, aby sa v trestnom stíhaní pokračovalo a celá vec sa dôsledne vyšetrila.

Ako to vyplýva z uvedeného zistenia ústavného súdu, v danej veci bolo opätovne (už tretíkrát) začaté trestné stíhanie. To znamená, že bude pokračovať ďalšie vyšetrowanie okolností úmrtia nebohého. Tým sa dosiahol stav, ktorý chcel s'ážovateľ podanou s'ážnosťou docielit'.

Za súčasného skutkového a právneho stavu treba preto s'ážnosť považovať za zjavne neopodstatnenú.

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 23. marca 2005